

Kráľovské územie LEVA

OBSAH:

- **LEADER buduje občiansku spoločnosť na vidieku**
- Darujte MAS LEV
- Vznik OZ MAS LEV
- **Čo je MAS LEV**
- **Ciele, úlohy**
- **Základné údaje o MAS LEV**
- **Zoznam schválených projektov 1. a 2. Výzvy**
- **Zoznam členov MAS**
- **Obec Nemešany - VZOR**
- **Cestovný ruch - samospráva**
- **Aktivity OZ MAS LEV, o.z. v skratke**
- **Úvahy o území**
- **QUO VADIS LEADER**
- **FREE TIME o.z.**

Predseda MAS LEV:

Ing. Andrea Hradliská

Manažér MAS:

Ing. Katarína Pjataková

pjatakova@maslev.sk

Administratívny asistent:

Ing. Zuzana Šínová

Účtovník:

Ing. Jana Iľašová

LEADER buduje občiansku spoločnosť na vidieku

„*Leadrovský*“ územný prístup zdola nahor, ktorý zapája miestne spoločenstvá a pridáva hodnotu miestnym zdrojom sa postupne začínal pokladať za novú cestu k vytváraniu pracovných miest a podnikov vo vidieckych oblastiach. Leader začal experimentálnym spôsobom na miestnej úrovni spájať rôzne projekty a myšlienky, aktérov i zdroje. Ukázal sa ako ideálny nástroj testovania rozširovania príležitostí pre vidiecke oblasti.

Program LEADER sa považuje aj dnes za jediný nástroj integrovaného rozvoja vidieka v rámci vidieckej politiky EÚ. Integrovaným sa stal preto, že podporuje finančne verejno-súkromné partnerstvá v určitom definovanom vidieckom priestore a ich rozvojové programy. V partnerstvách sa nenachádzajú iba farmári, ale aj iné sociálne skupiny vidieka - podnikatelia v ľahkom priemysle, službách, cestovnom ruchu, predstavitelia občianskeho života, samosprávy, kultúry a pod. Všetci spolu tvoria partnerstvo a zostavia program rozvoja, ktorý môže byť podporený z programu LEADER.

Partnerstvo následne nato rozhoduje, ktoré súkromné alebo verejné projekty sú v danom území financované. Tento nástroj umožňuje lepšie ako ostatné nástroje koordinovať sociálno-ekonomický rozvoj, podporuje súlad rozhodovania a investovania, zvyšuje administratívne, manažérske a programovacie schopnosti ľudí a pomáha budovať občiansku spoločnosť na vidieku.

Pristup Leader znamená
**SPOJENIA PRE
EKONOMICKÝ ROZVOJ
VIDIECKYCH KOMUNIT**

Skupiny Leader v členských krajinách spoluvytvárajú sieť v prospech výmeny informácií, skúseností a spoločných projektov. Od jeho spustenia v roku 1991 získalo **2 016 európskych miestnych akčných skupín** podporu na implementáciu svojich rozvojových stratégií v celkovej výške **4 302,1 miliónov EUR**.

LOGO PROGRAMU LEADER

O implementáciu svojej integrovanej stratégie rozvoja sa mohlo na Slovensku uchádzať v dvoch výzvach **územie**, ktoré:

- má viac ako 10 000 a menej ako 150 000 obyv.
- nezahŕňa obce s počtom obyv. vyšším ako 20 000
- je z geografického hľadiska celistvé a ohraničené katastrami jednotlivých obcí (teritoriálny prístup)
- vzniklo na základe spoločného záujmu a zvolilo si **jednotnú tému**
- má spracovanú **integrovanú stratégiu rozvoja** s prioritami a opatreniami, a pri jej tvorbe uplatnilo princíp zdola nahor
- má zriadenú **miestnu akčnú skupinu** ako verejno-súkromné partnerstvo
- predložilo všetky relevantné **doklady o formovaní územia**, v ktorom miestna akčná skupina pôsobí
- predložilo **súhlasy** zastupiteľstiev všetkých zahrnutých obcí

KONTAKT:

Občianske združenie MAS LEV, o.z.
Sídlo: Námestie Majstra Pavla 28
054 01 Levoča

IČO: 42084636

DIČ: 2022687447

tel.: + 421 53 4699 066
mobil: +421 903 641 645
e-mail: hradliska@maslev.sk
web: www.maslev.sk

MALÝ VEĽKÝ DAR . . . aj Vy môžete prispieť na veľké veci

Radi by sme získanými finančnými prostriedkami z **DAROV** dali šancu dobrým nápadom. **Financie ostanú v území a budú alokované prostredníctvom vlastného mikrograntu. Občianske združenie Miestna akčná skupina LEV, o.z. použije financie:**

- na rozvoj a ochranu duchovných hodnôt
- zachovanie prírodných a kultúrnych hodnôt, podporu vzdelávania
- ochranu a tvorbu životného prostredia

Vopred ďakujeme za Vašu podporu a prejavenu dôveru nášmu aj vášmu **Občianskemu združeniu MAS LEV, o.z.**, ktoré je zaradené do zoznamu prijímateľov 2% zo zaplatenej dane. Bankové údaje: Uni Credit Bank Slovakia a.s., č.ú: **1041067003/1111**

OZ MAS LEV, o.z. nevzniklo „zo dňa na deň“

Jeho vzniku predchádzal dlhodobý proces stretnutí, vyjednávania, spoločného spracovania analýz územia, problémových analýz a navrhovania strategických cieľov. Participujúcimi celého procesu boli školy, samosprávy, podnikatelia, neziskové organizácie i samotní obyvatelia.

Prvotným „iniciátorom“ týchto aktivít sa stala nezisková organizácia Centrum prvého kontaktu Levoča, ktorá od roku 2007 aktívne organizovala celý proces kreovania miestnej akčnej skupiny a rôznymi spôsobmi vstúpila princípy metódy prístupu Leader do mysle aktérov regiónu.

Krok po kroku ...

1. krok: Oslovovanie širokej verejnosti prostredníctvom dotazníkov, verejných nástieniek v obciach, lokálnej televízie a tlače, webovej stránky a najmä osobných stretnutí expertov so zástupcami jednotlivých sektorov.
2. krok: Zasadnutí v území celého procesu sa zúčastnilo 351 účastníkov, pričom

z verejného sektora ich bolo 205, zo súkromného sektora 46 a z občianskeho sektora 100 subjektov. Na stretnutiach v 25 obciach sa s nami o svoje názory, postoje, či návrhy podelilo 325 občanov.

Z dotazníkov prieskumu verejnej mienky a podnikateľského sektora sa nám celkovo vrátilo 797 kusov, v ktorých spolu 71 občanov a podnikateľov prejavilo záujem spolupracovať pri formovaní partnerstva a uviedli na seba kontakt. Z tejto skupiny sa na každé stretnutie dostavilo priemerne 15 jednotlivcov.

Spolupráca so školami: vrátilo sa 926 dotazníkov prieskumu základných a stredných škôl, z ktorých sa neskôr do procesu aktívne zapojili riaditelia dvoch odborných škôl (poľnohosp. a lesnícka), ale aj ďalší učitelia a žiaci.

Na strategických aktivitách, ktoré predchádzali jej konečnej verzii pracovali zástupcovia verejného, súkromného a občianskeho sektora vo vyváženej percentuálnej zostave.

Časť z nich tento prístup oslovil do takej miery, že sa zaangažovali aj pri samotnom oficiálnom založení MAS LEV, o.z. a stali

Členskú základňu tvorí aktuálne 72 členov z verejného a súkromného sektora

sa jej zakladajúcimi členmi, pričom na ustanovujúcej schôdzi Valného zhromaždenia MAS prejavili záujem pracovať vo výboroch a komisiách.

Celkový priebeh formovania MAS LEV, o.z. sprevádzali aktivity zamerané na budovanie ľudských kapacít, partnerstvo a spoluprácu, sieťovanie i animáciu územia.

V rámci našich iniciatív sme neformálne spolupracovali s ďalšími MAS vytvárajúcimi sa na Slovensku a partnerské dohody sme podpísali s českou MAS Rymaňov a poľskou MAS Brama Beskidy. Zrealizovaním spoločných aktivít v území sa zvýši morálne ocenenie o ľuďoch s ľuďmi.

NAŠI PARTNERI

Ďalšie informácie o partnerskej MAS Rýmaňovsko nájdete tu: <http://mas.rymarovsko.cz/>

MAS Brama Beskidu nájdete tu: <http://www.bramabeskidu.pl/>

Spolupracujeme aj so zdužením MAGNA VIA (Slovensko).

Kvalitnejší život v našich obciach Čo je MAS LEV, o.z.

Miestna akčná skupina je pracovná a iniciatívna skupina, ustanovená k vytvoreniu pilotnej integrovanej stratégie zameranej na využívanie endogénnych zdrojov územia pre všestranný rozvoj a k implementácii tejto stratégie do života regiónu.

MAS združuje verejnú správu, podnikateľov, neziskové organizácie, poľnohospodárske a lesnícke subjekty, aktívnych obyvateľov a ostatných dôležitých aktérov na miestnej úrovni, ktorí usilujú o rôzne spoločné ciele

MAS LEV je "multisektorálne" združenie, ktoré vzniklo registrovaním v zmysle zákona SR č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov dňa **08.09.2009**.

Región MAS Lev zahŕňa 31 obcí, ktoré sú súčasťou administratívne vymedzeného regiónu okresu Levoča v rámci Prešovského samosprávneho kraja (okrem obcí Vyšný Slávkov a Spišský Hrhov). Toto vidiecke územie MAS obýva cca 31 273 obyvateľov.

Mapa MAS LEV Rozloha: 327,91 km²

Malé obce, ktoré sú aj na našom území, majú problém získať finančné zdroje zo štrukturálnych fondov na svoje aktivity (napr. nové detské a športové ihriská, oddychové zóny, upravené verejné priestranstvá, lávky, mosty, klubovne a iné).

Pomoc pre podnikateľov: podpora ubytovania na súkromí, rozvoj marketingu územia MAS.

Ak sa chcete stať našim členom, stačí keď pridete do sídla MAS:

LEVOČA, Námestie Majstra Pavla 28 (2. poschodie) vyplniť **prihlášku** a na najbližšom Valnom zhromaždení sa rozhodne, či sa stanete členom OZ MAS LEV, o.z. **Pridajte sa k nám!**

STRATEGICKÉ PRIORITY

- „Zdravá myseľ a duša prosperity“
- „Nenechajme ladom naše pramene“
- „Vyhrajme v našom regióne cez kolektívne hry“
- „Ostaňme na vidieku - je tu krásne“

Ciele Miestnej akčnej skupiny LEV

- Zabezpečiť efektívne využívanie zdrojov regiónu
- Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj
- Hľadať doplnkové zdroje pre financovanie aktivít
- Zabezpečiť realizáciu vytvorenej spoločnej integrovanej stratégie
- Zabezpečiť aktualizáciu integrovanej stratégie pre ďalšie obdobie
- Riadiť sociálny a ekonomický rozvoj regiónu
- Vytvárať podmienky pre čo najširšiu spoluprácu pri obnove a rozvoji regiónu
- Propagovať obnovu vidieckej krajiny
- Vytvárať nové siete a rozvíjať partnerstvo

INTEGROVANÁ STRATÉGIA ROZVOJA ÚZEMIA

Za prioritné si MAS LEV stanovila prispieť k rozvoju ľudských zdrojov zvyšovaním vzdelanostnej úrovne, zaviesť účinné nástroje marketingu v území, podporiť tradičné remeslá a multifunkčné poľno-hospodárstvo, vidiecky cestovný ruch rozšírením a skvalitnením služieb, vytvárať ďalšie perspektívy pre partnerstvo, spoluprácu, sieťovanie a pomôcť obciam zatriktívniť vidiecke prostredie.

Úlohy MAS na dosiahnutie cieľov inovatívneho rozvoja nášho vidieka

- Finančne a personálne zabezpečuje implementáciu stratégie rozvoja regiónu a realizáciu jednotlivých projektov
- Administratívna činnosť spojená s príjmom, výberom a kontrolou projektov predkladaných žiadateľmi z regiónu pre účasť v jednotlivých programoch
- Zabezpečuje výber projektov tak, aby boli naplnené strategické ciele pochádzajúce z rozvojovej stratégie regiónu.
- Zabezpečuje vypracovanie zámeru pre účasť v programe
- Zabezpečuje spoluprácu verejných inštitúcií, neziskových subjektov, podnikateľských subjektov a zapojenie miestnych obyvateľov do rozhodovacích procesov

Hodnotenie projektov v MAS LEV

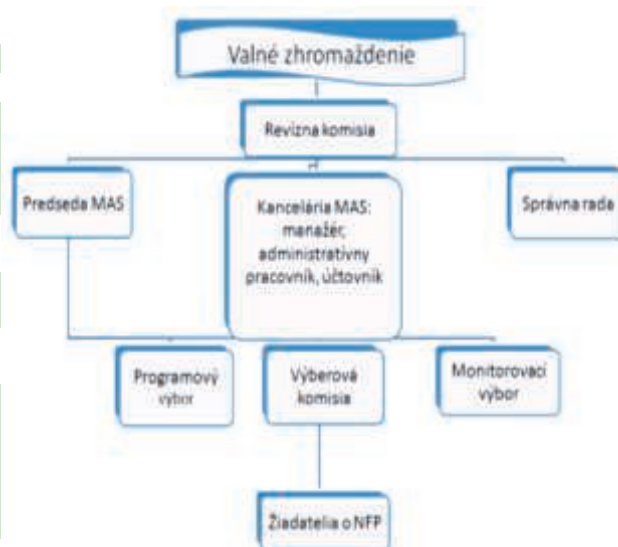
- Zabezpečuje kontakt medzi žiadateľmi a spracovateľmi projektov
- Zabezpečuje konzultácie problematiky so žiadateľmi
- Zabezpečuje harmonizáciu zámerov s požiadavkami štátnej správy a miestnej samosprávy
- Vypracováva projektovú stratégiu rozvoja regiónu
- Zabezpečuje vypracovanie jednotlivých projektov a súčinnosť pri ich vypracovávaní
- Iniciuje vznik štruktúr a sietí, ktoré sprostredkujú prenos informácií a zabezpečia udržateľný rozvoj v regióne
- Aktivuje k integrácii samotného občianskeho združenia do európskych štruktúr a sietí

Základné údaje o MAS LEV:

Hustota obyvateľstva	94,6
Počet obcí	31
Z toho mestá	Levoča, Spišské Podhradie
	Obec so štatútom mesta 14 716 (Levoča)
Počet obyvateľov najväčšej obce	Obec bez štatútu mesta 2400 (Spišský Štvrtok)
Administratívne zaradenie – okres	Levoča
Administratívne zaradenie – kraj	Prešovský
Počet obcí zaradených do pólů rastu	5
Počet obcí nezaradených do pólů rastu	26
% obyvateľstva na území žiadateľa žijúceho vo vidieckych obciach na úrovni okresu	31,7 % (celookresný údaj)

Organizačná štruktúra MAS:

Úspešne zrealizovaný projekt
Obec Klčov - lávka cez potok

Úspešne zrealizovaný projekt
Obec Domaňovce – detské ihrisko

INOVATÍVNE PRI ROZVOJI NÁŠHO ÚZEMIA

P.č.	Zoznam schválených projektov 1. výzvy, PRV SR 2007—2013 os 4 LEADER	Žiadateľ
1.	„Dajme šancu mladým tráviť čas Lepšie – Účelnejšie – Činorodo – Kreatívne – Akčne“	Obec Lúčka
2.	„Dom remesiel – multifunkčný objekt“	Obec Nemešany
3.	„Prístrešky pre turistov a cykloturistov“	Obec Jablonov
4.	„Je fajn mať svoj priestor“	Obec Vyšné Repaše
5.	„Spájame brehy – spájame ľudí“	Obec Klčov
6.	„Naučme sa pri oddychu“	Obec Oľšavica
7.	„Vytvoríme si kultúrny priestor pre naše tradície“	Obec Brutovce
8.	„Modernizácia verejných sociálnych zariadení v kultúrnom dome“	Obec Dúbrava
9.	„Deti sú naše zrkadlo -pozrime sa doň spolu s nimi“	Obec Domaňovce
10.	„Altánok poteší mladých, schody pozostalých a zábradlie všetkých“	Obec Dravce
11.	„Teplo krbu zladí naše srdcia i mysle“	Obec Poľanovce
12.	„Oáza detskej radosti“	Obec Spišský Štvrtok
13.	„Ani tak nebolo, ani tak nesmie byť, žeby sa naše deti nemali kde zabaviť!“	Obec Baldovce
14.	„ V zdravom tele zdravý duch, v Granč – Petrovciah vládne ruch“	Obec Granč - Petrovce
15.	Cesta k trvalej udržateľnosti rozvoja vidieka vedie cez správne informácie, plánovanie a riadenie	Centrum prvého kontaktu Levoča

P.č.	Zoznam schválených projektov 2. výzvy, PRV SR 2007—2013 os 4 LEADER	Žiadateľ
1.	„Oáza detskej radosti – radosť sa zväčšuje“	Obec Spišský Štvrtok
2.	„Spoločenská miestnosť – pre nás občanov ... máme ciele – máme vôľu“	Obec Bugľovce
3.	„CENTRUM aktívneho relaxu a prameňa informácií – spájame príjemne s užitočným“	Obec Oľšavica
4.	„Teplo krbu zladí naše srdcia, mysle a zmysly“	Obec Poľanovce
5.	„ Poďme sa hrať!“	Obec Klčov
6.	„Zdravý spôsob životosprávy pre všetkých – stravovacie služby veľkým aj malým“	Obec Doľany
7.	„Žiť sa musí dopredu – sila melódie a klenoty svojrázneho kraja“	Obec Nižné Repaše
8.	„Spoločne dotvoríme živé SRDCE obce Dlhé Stráže – odlákajme deti z ciest“	Obec Dlhé Stráže
9.	„Zelený park – krajinný a architektonický prvok“	Obec Dlhé Stráže
10.	„Objavme SVET zázračnej krásy a tradícií pri turistických potulkách Toryskami“	Obec Torysky
11.	„Aj my už máme miesto – detská radosť nadovšetko“	Obec Uloža
12.	„Revitalizovaná zóna – zrkadlo obce“	Obec Uloža
13.	„Dve detské ihriská – pre malé a väčšie deti“	Mesto Spišské Podhradie
14.	„Aj mototuristi už majú u nás svoje miesto“	Mesto Spišské Podhradie
15.	„Úprava priestorov Domu športu a mládeže – Studenec a podpora voľnočasových aktivít“	Obec Studenec
16.	„Využitelnosť regionálnych hodnôt na otvorenej scéne“	Mesto LEVOČA
17.	„V Granči sa hráme na detskom ranči“	Obec Granč-Petrovce
18.	„Obec Pongrácovce svojim najmenším“	Obec Pongrácovce
19.	„Odhaľme naše bohatstvo a ponúknime ho všetkým“	Združenie turizmu Levoča
20.	„Oživme kvality krásnej lokality“	Obec Beharovce

Zoznam členov verejno-súkromného partnerstva (MAS)

P.Č	NÁZOV SUBJEKTU	FO/ PO	SEK- TOR V/S/ O	ZÁSTUPCA SUBJEKTU PRE VEREJNO – SÚK- ROMNÉ PARTNERSTVO (MAS)
1.	obec Baldovce	PO	V	Vladimír Chovanec
2.	obec Bijacovce	PO	V	Mgr. Ján Pivovarniček
3.	SOŠ Bijacovce	PO	V	Ing. Pavol Sedlák
4.	obec Brutovce	PO	V	Jozef Komara
5.	obec Bugľovce	PO	V	Vincent Koňak
6.	obec Beharovce	PO	V	Igor Polomský
7.	obec Dlhé Stráže	PO	V	Vladimír Slanina
8.	obec Doľany	PO	V	Štefan Kamenický
9.	obec Domaňovce	PO	V	Štefan Gonda
10.	obec Dravce	PO	V	Ing. Elena Bašistová
11.	obec Dúbrava	PO	V	Ondrej Hovančík
12.	obec Granč - Petrovce	PO	V	Bc. Peter Pitoňák
13.	obec Harakovce	PO	V	Božena Melišková
14.	obec Jablonov	PO	V	Jozef Molčan
15.	Ing. Monika Molčanová	FO	O	Ing. Monika Molčanová
16.	obec Klčov	PO	V	Miroslav Fabian
17.	obec Korytné	PO	V	Ing. Peter Palenčár
18.	obec Kurimany	PO	V	Anna Hricová
19.	Ing. Zuzana Šínová	FO	O	Ing. Zuzana Šínová
20.	obec Lúčka	PO	V	Ľuboš Tatranský
21.	obec Nemešany	PO	V	Mária Gallovičová
22.	obec Nižné Repaše	PO	V	Marta Vrábľová
23.	obec Ofšavica	PO	V	Mikuláš Demočko
24.	obec Ordzovany	PO	V	Pavol Koperdák
25.	Stanislav Janščák	FO	O	Stanislav Janščák
26.	Anna Hvizdošová	FO	S	Anna Hvizdošová
27.	obec Pavľany	PO	V	Monika Maximová
28.	obec Poľanovce	PO	V	Jozef Kaľavský
29.	Helena Iľašová	FO	O	Helena Iľašová
30.	obec Pongrácovce	PO	V	Mgr. Mária Matlochová
31.	mesto Spišské Podhradie	PO	V	Mgr. Jozef Bača
32.	Jozef Vencel	FO	O	Jozef Vencel
33.	Spišský hrad – Podbrania	PO	O	Ing. Iveta Polláková
34.	obec Spišský Štvrtok	PO	V	Ing. Ján Greš
35.	Anna Gombaská	FO	O	Anna Gombaská
36.	obec Studenec	PO	V	Imrich Sivák
37.	Svetlana Dravecká	FO	O	Svetlana Dravecká
38.	obec Torysky	PO	V	Ján Čarák
39.	obec Uloža	PO	V	František Seman
40.	obec Vyšné Repaše	PO	V	Žofia Kurucová
41.	mesto Levoča	PO	V	Ing. Miroslav Vilkovský
42.	Ing. Rastislav Sloboda	FO	O	Ing. Rastislav Sloboda
43.	Hotel Arkáda	FO	S	Miroslav Čurilla
44.	SOŠ Majstra Pavla v LE	PO	V	Ing. Alena Hrešková
45.	Ubytovanie v súkromí „SPIŠ“	FO	S	Ing. Alena Danajková
46.	Václav Trnka	FO	O	Václav Trnka
47.	ZP ZŠI pre nevidiacich a slabozrakých	PO	O	PaedDr. Šarlota Múdra

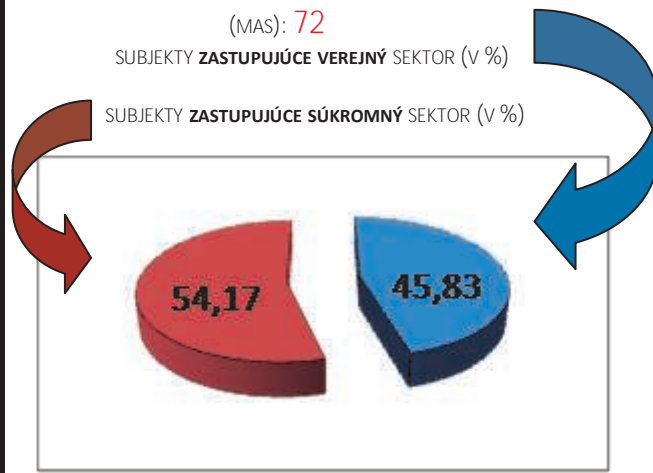
P.Č	NÁZOV SUBJEKTU	FO/ PO	SEK- TOR V/S/ O
48.	Penzión U VETERÁNOV Alžbeta Vašková	FO	S
49.	Penzión MIVA Marta Vojtkovská	FO	S
50.	EUROPRAF, o.z. Mgr. Katarína Vozárová	PO	O
51.	Centrum prvého kontaktu v Levoči Ing. Andrea Hradiská	PO	O
52.	Ing. Katarína Pjataková	FO	O
53.	Ing. Jana Iľašová	FO	O
54.	Bc. Zuzana Beregházyová	FO	O
55.	Ubytovanie MAJA Ing. Jana Onderčinová	FO	S
56.	Reštaurácia SLOVENKA Štefan Mlynár	FO	S
57.	Občianske združenie spoločnosť A.E. (Ondrej Szuttor)	PO	O
58.	OZ Krásny Spiš	OZ	S
59.	PD Jablonov (Ing. Michal Kaščák)	PO	S
60.	SHR – Ing. Michal Fecko	FO	S
61.	Slovnormal, s.r.o. Granč . Petrovce Milan Ondruš	FO	S
62.	Mestské kultúrne stredisko mesta Levoča Mgr. Ingrid Kamenická	PO	O
63.	Rastislav Sminčák	FO	O
64.	Nová Kapitula Ing. Peter Súkeník	PO	O
65.	J-UNIT, s.r.o. (Kamil Jurkovský)	PO	S
66.	FreeTime, o.z. (Bc. Lukáš Nič)	PO	O
67.	Stavebná prevádzkareň, s.r.o Ing. Peter Sedlačko	PO	S
68.	Mgr. Gabriela Palenčárová	FO	O
69.	Ing. Mariana Malecová	FO	O
70.	Mária Garčárová	FO	O
71.	Milan Ondruš	FO	S
72.	Ing. Dušan Gallovič	FO	O

CELKOVÝ POČET ČLENOV VEREJNO – SÚKROMNÉHO PARTNERSTVA

(MAS): **72**

SUBJEKTY ZASTUPUJÚCE VEREJNÝ SEKTOR (v %)

SUBJEKTY ZASTUPUJÚCE SÚKROMNÝ SEKTOR (v %)

„Za málo peňazí, veľa muziky“

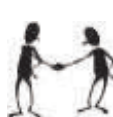
Aj na takéto iniciatívy môžete prispieť svojim DAROM pre OZ MAS LEV, o.z.
Bankové údaje: Uni Credit Bank Slovakia a.s., č.ú: 1041067003/1111

Náš SPIŠSKÝ REGIÓN je zaradený medzi územia s vysokou prioritou pre cestovný ruch (poznávanie pamiatok, pešia turistika, zimné športy, vidiecke pobyty, návšteva jaskýň, pobyt v lese).

Má vplyv rozvoj cestovného ruchu na život samosprávy ?

Profitovať z cestovného ruchu môže len územie, ktoré disponuje potenciálom prírodným, kultúrnym, ľudským. Taktiež od možností uspokojiť potreby, požiadavky, nároky návštevníkov, ktoré sú z roka na rok väčšie. V rámci regionalizácie cestovného ruchu v SR má zmysel len podpora skutočne perspektívnych a reálnych projektov.

Vzhľadom na to, že lokálna ekonomika je multisektorálna, zabezpečenie jej trvalo udržateľného rozvoja v regióne je dlhodobý proces, ktorý je nemysliteľný bez spolupráce a partnerstva neziskových organizácií s miestnou samosprávou, štátnou správou, podnikateľským sektorom, ale tiež s inštitúciami (školami, združeniami, klubmi) a zariadeniami pre rozvoj vidieckej krajiny.

Princíp partnerstva je založený na vzájomnej spolupráci aktérov pri riešení regionálnych problémov, a to na všetkých úrovniach, t. j. miestnej, regionálnej, národnej i nadnárodnej.

Úlohy verejného sektora pri uplatňovaní politiky CR:

- vytváranie konkurenčného podnikateľského prostredia,
- koordinácia propagácie a marketingu produktov CR,
- rozvoj infraštruktúry, podpora zamestnanosti a rozvíjanie ľudského kapitálu cestou vzdelávania,
- plánovanie udržateľného rozvoja cestovného ruchu v súlade s charakterom miestnej kultúry,
- zvýšenie atraktívnosti územia ako dovolenkového cieľa - miesta, kde sa radi budeme vracaať a odporučíme ho aj svojim známym

„Miliómy potenciálnych hostí chcú vidieť a zažiť niečo iné ako dotiaľ, preto vyhľadávajú nové destinácie. Vy patríte k tým, ktorí môžu ponúknuť neočakávané zážitky.“

TURIZMUS je forma divadelného predstavenia a tak existuje riziko, že šou Vám ukradnú susedné destinácie.“

Walter Leu
predseda Európskej komisie
cestovného ruchu

Obec Korytné

Obec Bijacovce

MÁJ 2010**konferencia v ČR**

V dňoch 13. - 14. 5.2010 sme sa na základe pozvania NS MAS ČR a ďalších MAS z ČR zúčastnili dvoch konferencií, ktoré sa venovali predovšetkým rozvoju vidieka.

Prvý deň bol venovaný práve "venkovu po roce 2013", kde hlavnými riešenými oblasťami na akademickej pôde boli: Vidiek a Európa, Trendy a nová spolupráca – čo ponúkajú VŠ vidieku?, Miestne partnerstvá: Vidiek– zdroj vedeckého výskumu a vzdelávania, exkurzia v teréne regiónu MAS Moravská cesta.

Druhý deň bol orientovaný najmä na partnerstvo a Leader, kde boli odprezentované rôzne príspevky k tematike. Našu MAS predstavila jej predsedkyňa Ing. Andrea Hradiská, ktorá poukázala nielen na jej vznik a formovanie, ale oboznámila prítomných s prvými skúsenosťami implementácie programu a podala obraz o stave pripravenosti projektov spolupráce na Slovensku.

Cieľom tejto časti konferencie bolo poukázať na projekty spolupráce a partnerstvo, hľadať nové možnosti a formy spolupráce, informovať ďalšie inštitúcie o podmienkach čerpania prostriedkov v rámci projektov spolupráce a tiež podporiť spoluprácu sietí MAS ČR a SR.

SEPTEMBER 2010**spolupráca s FRANCÚZSKOM**

O spoluprácu s francúzskymi aktérmi rozvoja vidieka požiadal riaditeľ ETCHARRY FORMATION DÉVELOPEMENT Xavier Baylac a manažér Fantxo Hastaran. Pár mal už dokonca jasne spracovaný projektový zámer, na základe ktorého chceli hodnotiť stav podmienok rozvoja vidieka, v tej ktorej krajine, navrhnuť potrebné opatrenia. Vplyvom dobrých vzťahov a informácií o tom, že naši susedia z MAS Šafrán doposiaľ neuskutočnili žiadne obdobné aktivity a práve hľadajú záujemcov, rozhodli sme sa, že lakomí určite nebudeme a posunieme im túto skupinu pre spomínané združenie „vzácného kvetu“.

SEPTEMBER 2010**exkurzia v ESTÓNSKU**

... navštívili sme rybársku dedinku, v ktorej bola z prostriedkov Leadra postavená pozorovateľňa a drevený domček pre miestne ženy, v ktorom sa stretávajú a pletú svetre, ponožky, ktoré potom predávajú turistom. Následne sme si pozreli mesto HAAPSALU, miestny ranč Rano Ranča a večer nás ubytovali vo veternom mlyne. Ráno sme navštívili hlavné mesto Estónska Tallin. Krátku zastávku sme mali aj v hlavnom meste Lotyšska v Rige, ktorá ešte stále dýcha ruskou kultúrou. Nasledujúci deň naša cesta smerovala do Poľska, kde sme sa zastavili v miestnej ovocinárskej farme ...

SEPTEMBER 2010**ESTÓNCI u nás (skupina 31 ľudí) (MAS Kirderanniku Koostöökoogu)**

... zaujímali sa nielen o aktivity kancelárie MAS, fungovanie Leadra v SR, ale tiež o územie, v ktorom žijeme. Obdivovali prírodnú krásu a kultúrne – historický potenciál územia MAS LEV. Boli zároveň milo prekvapení pohostinnosťou a otvorenosťou ľudí zo Spiša, ku čomu prispeli aj naši hostitelia z MASky.

Ďakujeme! Starostkám a starostom, aktivistom: Ondrejovi Hovančíkovi a poslankyni Mgr. Bašistovej (obec Dúbrava), Ľ. Tatranskému a jeho manželke (obec Lúčka), Márii Garčárovej (obec Domaňovce, Mikulášovi Demočkovi (obec Olšavica), Žofii Kurucovej (obec Vyšné Repaše), Bc. Petrovi Pitoňákovi a Milanovi Ondrušovi (Granč-Petrovce) ...

... videli sme: rybníky, kostol, ukážky činnosti folklórneho súboru Domaňovčan, výstavu prác ľudového umenia i remesla, prehliadku pekárne a ochutnávku lokálnych produktov a veľa iného. Pohľad do minulosti a ukážka výroby priadze bola zážitkom i pre nás. Okrem toho sme ukázali lyžiarske stredisko Ski Centre Levočská Dolina a stredisko Kováčova vila.

V obciach mali možnosť Estónci vidieť, ktoré aktivity sa realizujú alebo plánujú realizovať cez os 4 – Prístup Leader i ďalšie projekty financované z iných zdrojov (napr. cez os 3, či z malých fondov). Zistili, že Leader v Estónsku je radosť implementovať a to i vďaka dobre nastavenému systému financovania a možnostiam čerpať prostriedky na rôznorodé účely.

NOVEMBER 2010**exkurzia Česká republika**

MASKa k MASke sadá, rovný rovného si hľadá ... 5 dňový pobyt v MAS Strážnicko, Rymaňovsko, Poodří, i Opavsko, bol veľmi podnetným pre všetkých zúčastnených. Musíme skonštatovať, že v čerpaní prostriedkov z EÚ sú Češi majstri. Je však pravdou, že ich podmienky, systém a nastavenie možnosti žiadať o NFP sú diametrálne odlišné. Platí to aj pre program Leader, v ktorom je ich viazanosť pre financovanie zámerov podstatne nižšia a to v každom opatrení. Takmer všetky zábery, ktoré sme videli by **nebolo možné** u nás zrealizovať, či už z hľadiska oprávnenosti, či z hľadiska noriem bezpečnosti, hygieny a pod. Čo bolo pre viacerých z nás tiež ohromujúce? Skutočnosť, že cenové relácie nákladov na jednotlivé investície sa pohybovali niekedy aj 3x nižšie ako by sme za ne zaplatili u nás.

DECEMBER 2010**konferencia SENEC**

Cieľom stretnutia MASiek Slovenska, Českej republiky a ďalších dotknutých orgánov národných úrovni oboch štátov, či aktérov vidieka na konferencii v Senci bolo poskytnúť aktuálne informácie k implementácii PRV SR 2007-2013 a zároveň podporiť výmenu skúseností medzi zástupcami Riadiaceho orgánu pre PRV SR 2007-2013, PPA a MAS SR, ako aj umožniť vytvorenie partnerstiev v rámci projektov spolupráce medzi českými a slovenskými MAS.

Citujem: „Zážitky z regiónu MAS LEV už neprekona určite nikto!“

Seminár „LEADER AS A DRIVER FOR RURAL EUROPE: Workshop for New LAGs“

Ing. Andrea Hradiská (vpredú) s ďalšími slovenskými účastníkmi seminára v Bruseli

V dňoch **19. – 20. 1. 2011** sa v Bruseli konalo stretnutie nových miestnych akčných skupín z celej Európy. Ústrednou myšlienkou bolo poukázať na to, že **MAS** a prístup **Leader** budú v centre pozornosti rozvoja vidieka a naďalej, najmä vzhľadom na pridanú hodnotu, ktorú spolupráca miestnych aktérov prináša.

Prioritou nového obdobia by malo byť sietovanie a budovanie partnerstva pričom podstatné je odovzdávať naše know-how ďalej menej skúseným miestnym akčným skupinám, nielen v jednom regióne, či štáte, ale naprieč celou Európou. Predpokladá sa, že do konca tohto programovacieho obdobia bude založených celkom 2 300 MAS, čo je skutočne vysoké číslo. Rovnako sa hovorilo o systémoch rozhodova-

vania, ktoré sú zavedené v krajinách EÚ pri aplikácii Leadra. Najviac rozšírený je systém rozhodovania na lokálnej úrovni, alebo systém financovania prostredníctvom platobnej agentúry. Najmenej rozšírený, ale najviac decentralizovaný systém, predstavuje rozhodovanie i financovanie na úrovni MAS. Rovnako zazneli úvahy o systéme financovania formou zálohových platieb, ale i úvahy o problémoch konečných príjemcov podpory. Jednak či už na národných úrovniach, ale v niektorých prípadoch i na úrovni

„Lokálne sily (právmoc) je potrebné dať lokálnym aktérom.“
JEAN MICHEL COURADES

EÚ - problém s obmedzením oprávnenosti subjektov v území žiadať o finančné prostriedky z tohto programu, ďalej príliš veľká byrokracia, neprímerané nároky pre implementáciu malých projektov. Zaznela tiež požiadavka k pravidlám kontroly u projektov inovatívnych a experimentálnych, kde je vyššie riziko a neistota správnej implementácie. V rámci diskusie po úvodnom bloku prednášok zazneli z pléna otázky na to, ako udržať entuziazmus a mobilizáciu ľudí. Odpoveďou by mal byť komunikačný plán a správna koordinácia komunikácie i prostredníctvom blogov,

facebooku, cestou youtube a pod., čím sa mnohým MAS darí zapájať do procesu mladých ľudí.

Tajomstvom úspechu je teda neustála komunikácia. Kľúčové myšlienky tzv. panelových diskusií (Slovensko, ČR, Rumunsko, Fínsko, Estónsko a Malta) : udržanie konštantnej rýchlosti pri implementácii stratégie, pružnosť ISRÚ, možnosť meniť hodnotiace kritériá, inovácia = odvaha niesť riziko. Finančný Damoklov meč nesmie brániť inováciám. Dôležitý je výskum v MAS ako potenciál informácií pre aplikáciu inovácií.

Záver: Návodom na úspech je najst' spôsob ako „zlúčiť/spojiť“ tých ľudí, ktorí sa na vidiek prisťahujú, s tými, ktorí tam žijú desiatky rokov. Pre inovácie je dôležité ich **zavedenie do praxe**. Konkurencia vyvoláva inšpirácie. Dôvodom zaostávania je klamstvo, podvod, nedôvera a závisť.

Týmito myšlienkami môžem ukončiť správu z účasti na danom seminári, ale rovnako tak otvoriť úvahy v našom území o tom, čo je a čo nie je pre nás všetkých dôležité.

Ing. Andrea Hradiská, predseda OZ MAS LEV, o. z.

Prioritou nového obdobia by malo byť sietovanie a budovanie partnerstva, odovzdávanie know-how ďalej menej skúseným MAS.

Od spustenia programu LEADER v roku 1991 (ako Iniciatíva Leader I, II, +) získalo **2 016 európskych miestnych akčných skupín** podporu na implementáciu svojich rozvojových stratégií v celkovej výške **4 302,1 miliónov EUR**.

LEADER = priestor pre budovanie nových zručností, prináša aj možnosť zapojenia sa do spolupráce, ako v rámci regiónu a krajiny, tak aj z medzinárodného hľadiska. Vidiecke obce si uvedomujú možnosti a výhody európskeho spoločenstva a príležitosti otvoreného trhu.

Informácie k schvaľovaniu projektov a implementácii

Výzva č. 1

Počet podaných projektov: 16
Počet schválených projektov: 25

Výzva č. 2

Počet podaných projektov: 21

Výzva č. 3

Počet podaných projektov: 6

FREE TIME o.z.

Záujem o členstvo v OZ MAS LEV, o.z. prejavilo nové Občianske združenie **FREE TIME o.z.**, zameriavajúce sa na marketing CR a celého územia MAsky. **ZÁMER:** Majú záujem o inicializáciu podnikateľov a starostov v regióne. Zaujímajú sa o propagáciu a prezentáciu územia ako celku domácej aj zahraničnej klientele. *Úlohy združenia:*

- tvorba propagačného materiálu,
 - interaktívna web stránka,
 - oslovenie zahraničia.
- FREE TIME o.z. nepožaduje od svojich členov členské príspevky a tiež je samo schopné prefinancovať svoje aktivity. Ak máte záujem stať sa ich členom, prihláste sa v sídle MAS LEV alebo FREE TIME.

Dátum vzniku: 26.11.2010
Sídlo FREE TIME:
Železničný riadok 10, Levoča

„Mať úspech znamená mať víziu, mať myšlienku zajtrajška, vidieť do budúcnosti.“

JAN MOLIS